

Yhteistyöhankkeet 2023—2027

Keski-Suomen ELY-keskus

Tiia Rantanen ja Leena Koponen

6.6.2023

2.11.2023

maaseutu.fi

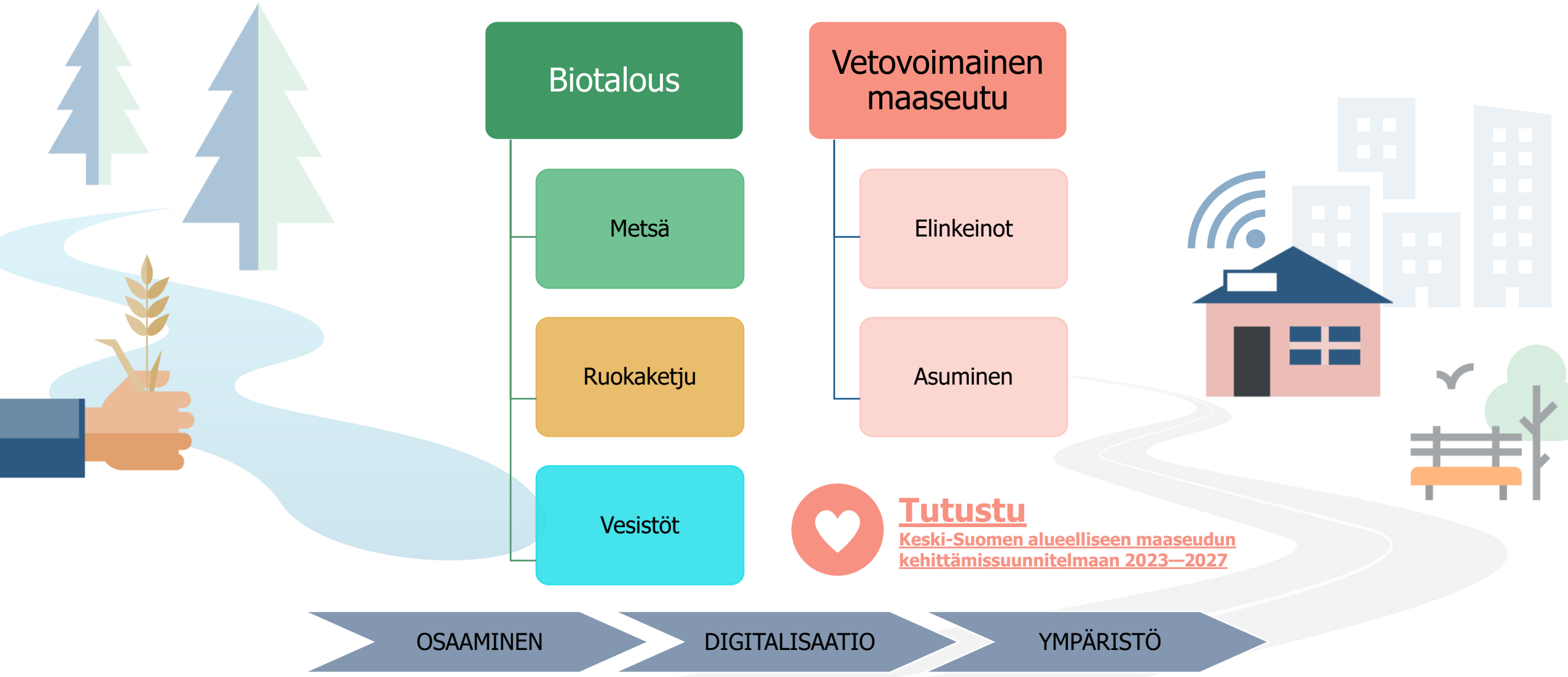

Maaseudun kehittämistä linjaavat asiakirjat

- [Suomen CAP-suunnitelma 2023—2027](#) (mmm.fi)
- [Keski-Suomen maaseudun alueellinen kehittämissuunnitelma](#) (ely-keskus.fi)
- [Leader-ryhmien paikalliset kehittämisstrategiat](#) (keskisuomenmaaseutu.fi)
- [Valintaperusteet](#) (maaseutu.fi)
 - ELY-keskuksilla valtakunnalliset valintaperusteet
 - Leader-ryhmillä kullakin omat valintaperusteensa
- Alueellinen ELY-Leader työnjako ja rahoituksen suuntaus

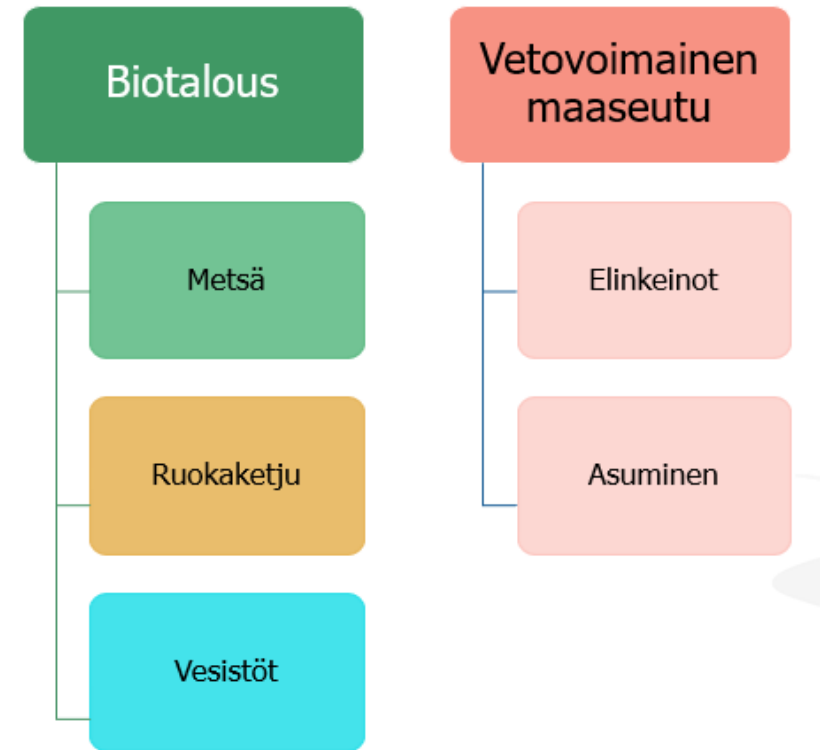

ELÄVÄ KESKISUOMALAINEN MAASEUTU

Yhteistyöhankkeet Tavoitteet esimerkiksi

- Metsien muu kuin puuntuotannollinen käyttö ja niistä syntyvä liikevaihto (matkailu, virkistys, hyvinvointi, luonnontuotteet jne.) on lisääntynyt merkittävästi
- Alkutuotannon kannattavuutta on parannettu ja jatkuvuus turvattu.
- Kaikkien vesien (järvet, joet ja pohjavedet) tila on hyvässä tilassa.
- Yritysten yhteistyöverkostoja on rakentunut ja sparraus yritysten kesken innovaatioiden edistämiseksi on lisääntynyt.
- Osaavan työvoiman saanti ja pysyvyys on turvattu.
- Nuorten yrittäjyyttä edistetään. Nuoria on saatu yritysten jatkajiksi ja uusien yritysten perustajiksi maaseudulle.
- Yritysilasto on muuttunut positiivisemmaksi
- Monipaikkaisuus on lisännyt maaseudun asukkaiden määrää.
- Digitaalisuus on lisääntynyt ja kehittynyt asukkaiden ja toimijoiden keskuudesta.

Kehittämishankkeet rahoituskaudella 2023–2027

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja Ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon
 - Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
 - Maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit (ml. vesihuolto)
- Laajakaistainvestoinnit
- **Yhteistyötoimet**
 - Maaseudun innovaatioryhmät (EIP-hankkeet)
 - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
 - Yhteistyötoimet laatu järjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
 - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
 - **Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen**
 - **Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon**
 - **Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi**
 - **Yhteistyö: Älykkäät kylät**

Yhteistyö

Yhteistyöhankkeet

- Yhteistyötoimenpiteessä tuetaan kehittämishankkeiden toteuttamista.
- Yhteistyöhön osallistuu vähintään kaksi toimijaa.
- Hankkeet voivat kestää enintään 5 vuotta.

Yritysryhmähankkeet

- 3—10 yritystä
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. tuotannollisen yhteistyön kehittäminen, tuoteperheen suunnittelu tai markkinointiyhteistyö

Viljelijäryhmähankkeet

- 3—10 viljelijää
- Ryhmä kehittää toimintaansa sekä yhteisillä kehittämistoimenpiteillä että yrityskohtaisesti
- Tavoitteena esim. työnteon ja tuotannollisen yhteistyön kehittäminen.

Valmisteluraha

- Yritysryhmä- ja viljelijäryhmähankkeiden yhteistyökumppaneiden etsimiseen ja hankesuunnitelman valmistellun liittyviin kustannuksiin voidaan myöntää tukea enintään 5 000 €.

Älykäs kylä -yhteistyöhankkeet 1/2

- Älykkäät kylät ovat **maaseutuyhteisöjä**, jotka kehittävät älykkäitä ratkaisuja paikallisiin haasteisiin.
 - **Paikalliset** vahvuudet ja mahdollisuudet
 - Alueen **kestävä kehitys**
 - **Osallistava** toimintatapa
 - **Vaikuttavuus**
- Kylä → maaseutuyhteisö
- Älykäs → innovatiiviset ratkaisut, jotka saavat paikallisen väestön osallistumaan yhteisön toimintaan ja/tai vaikuttavat paikalliseen väestöön merkittäväällä tavalla (ml. Digitaalisen teknologian ratkaisut).

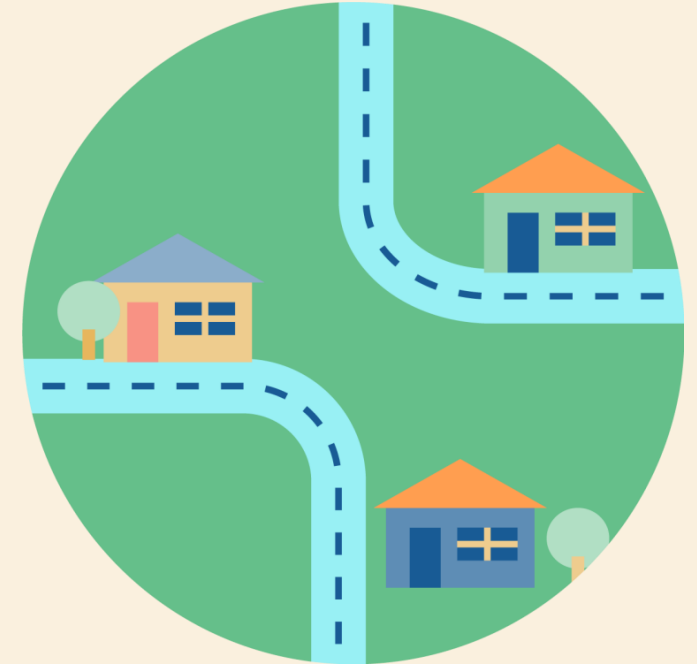
Älykäs kylä -yhteistyöhankkeet 2/2

- Kannustetaan löytämään aivan uusia ja keskenään risteäviä polkuja maaseudun kehittämisen, tutkimuksen, liikenteen, energian ja digitaalisen kehityksen osalta.
- Älykkäät kylät -hankkeissa **vähintään kaksi toimijaa** etsivät yhdessä ratkaisuja haasteeseen.
 - Esimerkiksi kylät yhdessä tai kylä ja kehittäjäorganisaatio yhdessä.
- Hankkeilla on tarkoitus edistää kylän tai kunnan elinvoimaa hyvin konkreettisesti.
- Tukea voi saada korkeintaan 100 % hyväksyttävistä kustannuksista.
- Useamman vuoden hankkeita, suunnitelmallista toimintaa ja konkreettisia toimia, investoinnit erikseen.

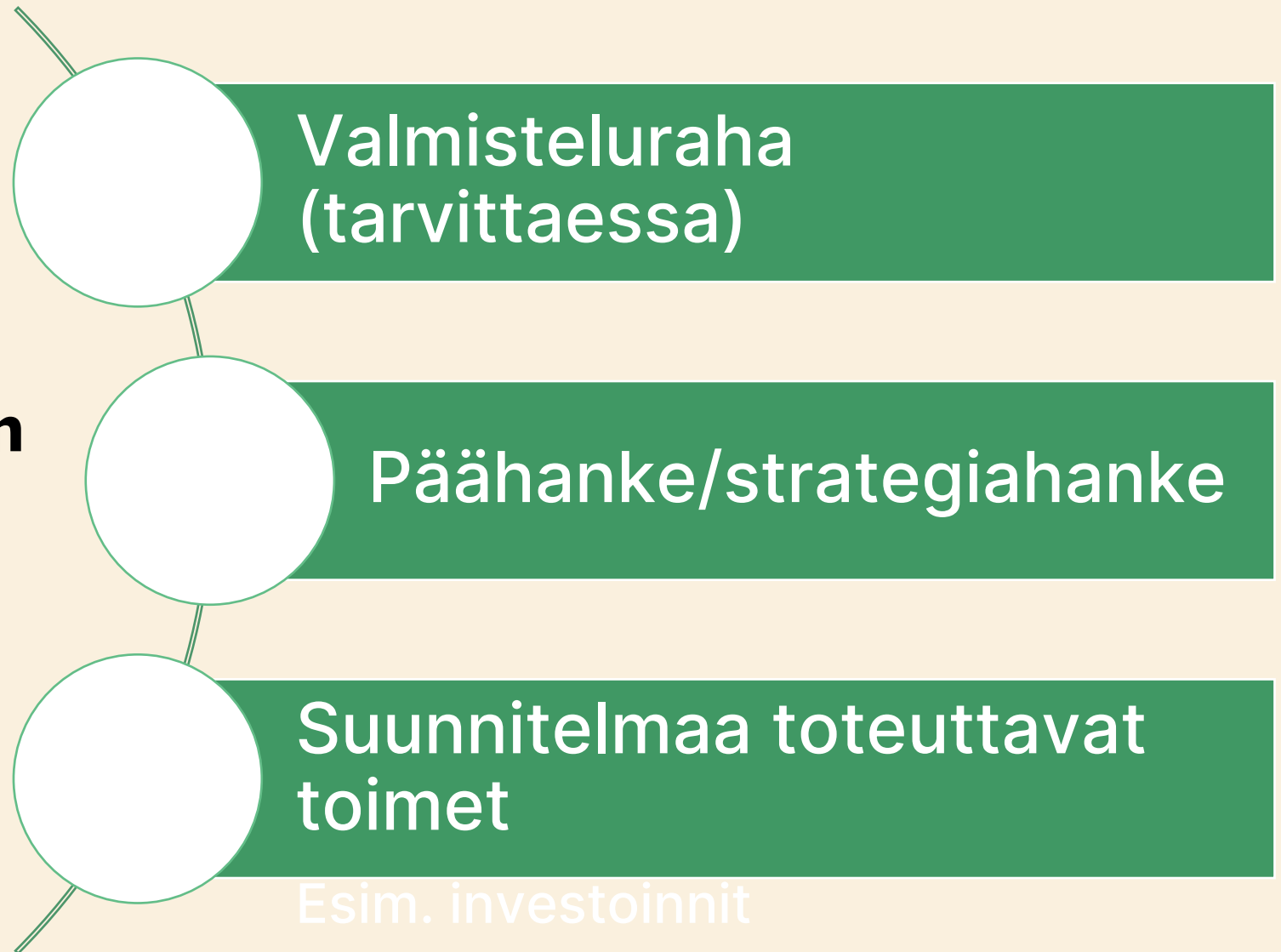

Esimerkkejä älykkäiden kylien hankkeista

- Kylän tai muutaman kylän yhteinen työskentelypiste/etätoimisto/yritysten yhteisdigi-innovaatiopiste. Suunnittelu ja yhteistyösopimukset hankkeessa, investoinnit erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän yhteinen kiertotaloussuunnitelma ja sen toteutus. Esim. paalimuovi tai muu hankala jäte voi olla toiselle käytettävä materiaali. Suunnitelma ja yhteistyökuviot hankkeella, yritysrahoitus tai muut investoinnit omista toimenpiteistään.
- Liikkuva palvelukokeilu kylässä tai muutaman kylän alueella. Esim. kylän / kylien ja kunnan yhteistyönä.
- Ympäristön suojelu tai muokkauskokonaisuus voi kattaa esim. johonkin vesialueeseen liittyvän suunnittelun, yhteistyöverkoston kokoamisen ja toimien toteuttamisen. Investoinnit erikseen.
- Valokuituverkon ja mahd. paikallis-/privaatti 5G-operaattoritoiminnan suunnittelu ja toteutus. Investoinnit erikseen.
- Turvallisuus, varautuminen, huoltovarmuus, omavaraisuus, vesihuolto ym. Investointi erikseen.
- Kylän tai muutaman kylän tai kunnan yhteinen biokaasulaitos. Yhteinen suunnittelu, yritysten, maatilojen, ruokapalvelujen verkottaminen jne. Investointi erikseen.

Älykäs kylä –hankkeen mahdolliset vaiheet

Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

- Hankkeilla edistetään
 - käytäntöön kytkeytyvää ilmastotutkimusta,
 - tuotekehitystä, innovaatioiden valmistelua ja käyttöönottoa,
 - laatua, logistiikkaa, kustannustehokkuutta
 - tehostetaan tuotantoprosesseja ja markkinoiden toimivuutta sekä uusien ratkaisujen löytymistä mm. lisäämällä ilmastonmuutokseen liittyvää asiantuntemusta, riskien ja sopeutumistarpeiden ja keinojen tunnistamista, kansainvälistä ja yli sektorirajojen tapahtuvaa yhteistyötä.

Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon

- Luonnonvara-alan innovaatioyhteistyöhön toimijoiden välillä.
- Tavoitteena on
 - tehostaa ravinnevirtojen hyödyntämistä,
 - vähentää vesistökuormitusta ja parantaa vesistöjen tilaa,
 - lisätä tietämystä valuma-alueiden painetekijöistä ja vesiensuojelusta, ravinteiden kierrätyksestä ja käytettävissä olevista uusista menetelmistä
 - sekä tuoda asukkaille, yhdistyksille ja yrittäjille ideoita ja virikkeitä uusista yhteistyö- ja liiketoimintamahdollisuuksista.

Ilmasto- ja ympäristöyhteistyö linkittyy yleishyödyllisiin investointeihin

Yhteistyöhankkeet	Investoinnit
Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen	Yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestäväan hoitoon	Yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestäväan hoitoon Yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
Koulutus, tiedonvälitys, älykkäät kylät, pienhankkeet, vesihuoltoinvestoinnit, sosioekonomian/toimintaympäristön yhteistyö- ja investointihankkeet	
Alueellisten ja paikallisten ympäristöhankkeiden yhteen toimivuus, koordinointi, kokonaisuus	

Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi

- Uusia ratkaisuja, joilla parannetaan maaseutuväestölle ja yrittäjille suunnattujen palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta
- Parannetaan maaseudulla asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, huomioiden monipaikkaisuus ja etätöiden sekä paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuudet
- Hankkeiden teemoja voivat olla esimerkiksi
 - matkailualan yhteiset kehittämis- ja markkinointihankkeet
 - yhteistyön kehittäminen
 - uusien tuotteiden ja menetelmien kehittäminen
 - digitalisaation edistäminen
 - palveluiden saavutettavuuden parantaminen
 - biotalousalan kumppanuuksien edistäminen
 - tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
- Yhteistyön muodot
 - Vähinään kahden osapuolen toteuttamat kehittämishankkeet
 - Viljelijäryhmähankkeet, joihin osallistuu 3—10 yritystä.
- Toteutuksessa korostuu yhteistyö ja kumppanuus

Kiitos mielenkiinnosta!

maaseutu.fi

Euroopan unionin
rahoittama

Euroopan unionin
osarahoittama

